

Plan för att främja närvaro och förebygga frånvaro

**Beslutad av: Barn- och
utbildningsnämnd**

Datum och paragraf:

Dokumentansvarig: Utvecklingsledare

Revisionsdatum:

Innehåll

Innehåll

Plan för att främja närvaro	1
Bakgrund.....	1
Syfte	1
Definitioner	1
Problematisk frånvaro	1
Ogiltig frånvaro.....	1
Giltig frånvaro/Anmäld av vårdnadshavare.....	2
Ledighet från skolan	2
Rutiner och skyldigheter att beakta	2
Anmälningsskyldighet	2
Rutiner och skyldigheter för information om frånvaro.....	2
Främjande och förebyggande insatser	3
Organisation.....	3
Lärmiljö	3
Trygghet, studiero och delaktighet	3
Analys av frånvaro och rapportering till nämnd.....	4
Analysfrågor att besvara	4
Förankring av planen	4
Genomförande	4
Rutin vid frånvaro åk F-6.....	5
Rutin vid frånvaro åk 7-9.....	6
Inför mentors möte steg 2 vid frånvaro	7
Mötesblankett steg 2 vid frånvaro	8
Uppföljning steg 2 vid frånvaro.....	9

Bakgrund

Barn och unga som inte är närvarande i skolan riskerar att inte nå upp till läroplanens kunskapskrav. För den enskilde eleven kan en omfattande frånvaro leda till stora svårigheter. En ofullständig utbildning försvårar ett aktivt deltagande i såväl yrkes- som samhällslivet. Detta kan i sin tur leda till eller förstärka utanförskap (Skolverket, 2012a). Att öka skolnärvaron och se till att eleverna lyckas i skolan innebär en stor vinst för de enskilda eleverna men innebär också betydande ekonomiska besparingar för samhället (SKL, 2013).

Arbetet med att främja, utreda och åtgärda frånvaro är en del av det i skollagen stadgade ansvaret för huvudmannen, bland annat genom det systematiska kvalitetsarbetet (4 kap. 3-8 §§ Skollagen). Vidare fokus på elevfrånvaro presenterades i propositionen 2017/18:182 där vikten av närvaro i skolan och utredning av elevfrånvaro framhövdes. Oroande elevfrånvaro ska, tillsammans med elevhälsan, utredas och rapporteras till huvudmannen.

Barnets bästa är en självklar utgångspunkt i allt arbete och alla insatser rörande barn. Barnkonventionen har skapats i syfte att beakta detta intresse och sedan 1 januari 2020 är Barnkonventionen svensk lag. I konventionens artikel 28 framgår att varje barn har rätt till utbildning och att det är konventionsstaternas skyldighet att vidta åtgärder för att främja närvaro i skolan.

Syfte

Denna handlingsplan syftar till att erbjuda stöd och rutiner för ett systematiskt arbete vid skolfrånvaro i Askersunds kommuns förskola, grundskola samt anpassad grundskola. Planen ska användas inom de skolformer som omfattas av skolplikten, så som förskoleklass och grundskola, men kan också användas i relevanta delar inom de skolformer som inte berörs av skolpliktsbestämmelserna, exempelvis förskolan och fritidshemmet.

För att uppmärksamma frånvaro redan i förskolan förs samtal vid barnkonferenser och barnhälsoteamsmöten.

Definitioner

Problematiserad frånvaro

Skolan behöver uppmärksamma all frånvaro, såväl giltig och ogiltig, frånvaro som på kort och långsikt kan problematiserad för eleven. Av skollagens 7 kap. 19 a § framgår följande; ” Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudman.

Ogiltig frånvaro

All frånvaro som inte är anmäld av vårdnadshavare betraktas som ogiltig. Då 7 kap. 10 § Skollagen fastställer att alla barn som bor i Sverige har skolplikt från och med höstterminen det år barnet uppnår 6 års ålder, kan all ogiltig frånvaro från skolan betraktas som oroande. Detta gäller oavsett om det rör sig om enstaka lektioner eller hela skoldagar.

Giltig frånvaro/Anmäld av vårdnadshavare

Denna typ av frånvaro är enligt handlingsplanen inte att betrakta som otillåten men kan betraktas som oroande i de fall den har stor omfattning (SOU 2016:94). Hög giltig frånvaro kan föranleda åtgärder av samma slag som vid ogiltig frånvaro. Stor giltig frånvaro är viktig att uppmärksamma då den kan dölja bakomliggande problem och få konsekvenser för eleven. Anmäld sjukfrånvaro kan ibland bero på att eleven har svårigheter i skolan. Oroande giltig frånvaro förekommer enligt undersökningar i samtliga årskurser (Skolinspektionen, 2016b).

Ledighet från skolan

Skolorna i Askersunds kommun förhåller sig till Sveriges lag om skolplikt med 178 lagstadgade skoldagar. Skolplikt innebär att eleverna ska delta i skolans verksamhet och har inte automatiskt rätt till ledighet utöver loven. Däremot kan en elev få ledigt för så kallad enskild angelägenhet. Det kan vara vissa resor, familjehögtider eller religiösa högtider. Om det finns synnerliga skäl kan eleven beviljas längre ledighet. Frånvaro som kan rådas över, exempelvis ledigheter i form av semester, är som regel inte ett synnerligt skäl. Detta är för att försäkra alla elevers rätt till utbildning. Enskilda bedömningar utförs vid varje ansökan om ledighet och kan därför inte jämföras mellan elever och syskon samt mellan skolor.

Vid frånvaro från skolan, trots att ansökan om ledighet avslagits, registreras ogiltig frånvaro för eleven och vårdnadshavarna informeras om detta. Vårdnadshavarna kan också komma att bjudas in till samtal med rektor och elevhälsan gällande vikten av att eleven deltar i utbildningen. Vid frånvaro trots icke-beviljad ledighet har skolan ingen skyldighet att anpassa undervisningen eller ge extra stöd med anledning av frånvaron. Ogiltig frånvaro dokumenteras även i betygsdokumentet. Vid upprepade fall där en elev är frånvarande från skolan på grund av vårdnadshavares initiativ kan anmälan till socialtjänsten vara aktuell.

Barn- och utbildningsnämnden kan, som sista utväg och i egenskap av skolpliktsbevakande myndighet, ta ställning till eventuellt föreläggande som kan förenas med vite enligt 7 kap. 23§ Skollagen.

Rutiner och skyldigheter att beakta

Anmälningsskyldighet

Om uppgifter vid arbetet med en elevs höga frånvaro framkommer som innebär att socialnämnden kan behöva ingripa för barnets skydd ska detta anmälas enligt 14 kap. 1§ Socialtjänstlagen samt 29 kap. 13§ Skollagen till socialnämnden. En sådan anmälan kan ske närhelst under arbetet med en elevs frånvaro som information framkommer.

Likabehandlingsarbete

Om det framkommer uppgifter om att en elevs frånvaro kan anses vara en effekt av kränkande behandling, är lärare eller annan skolpersonal skyldig att anmäla detta till rektor enligt 6 kap. 10§ Skollagen. Det bör framhävas att elevfrånvaro är särskilt stor hos exempelvis HBTQelever, elever som uppvisar ett normbrytande beteende och elever med funktionsnedsättningar. Ett inkluderande värdegrundsarbete och likabehandlingsarbete kan därför främja skolnärvaro för dessa grupper (SOU 2016:94).

Rutiner och skyldigheter för information om frånvaro

Enligt 7 kap. 17§ Skollagen ska rektor se till att vårdnadshavare informeras samma dag som en skolpliktig elev uteblir från skolans verksamhet. I Askersunds kommun förväntas därför ansvarig mentor för elever i de lägre åldrarna i grundskolan, att i direkt anslutning till att en elev varit frånvarande från undervisningen, kontakta vårdnadshavare. Ansvarig personal för eleverna i de högre åldrarna i grundskolan aviserar frånvaron via lärplattformen InfoMentor.

Främjande och förebyggande insatser

Organisation

Hur en skola eller skolenhet är organiserad kan främja elevernas närvaro. Forskning visar att det är viktigt att arbeta med följande faktorer:

helhetsperspektiv och systematik i arbetet med närvaro i skolan
ett gott skolklimat
främjande och förebyggande elevhälsoarbete
trygga övergångar mellan skolformer
dialog och samverkan med vårdnadshavare och det omgivande samhället.
scheman med så få håltimmar som möjligt.

Lärmiljö

God lärmiljö i skolan kan i sig främja elevers närvaro. När undervisningen anpassas till elevernas behov främjar det deras motivation att delta i utbildningen. God lärmiljö omfattar många olika delar. Det handlar om allt ifrån att ta fram scheman med få håltimmar till att skapa tillitsfulla relationer och stimulerande undervisning. Utifrån olika roller och uppdrag ansvarar huvudman, rektor, lärare och den samlade elevhälsan på olika sätt i det arbetet.

Exempel på vad som främjar både närvaro och lärande:
undervisning som är anpassad till eleverna och som stimulerar och motiverar dem att lära sig
att elever får delaktighet och inflytande
trygghet och studiero
att elever har tillitsfulla relationer till lärare och skolkamrater
tät kontakt mellan elever och lärare

Trygghet, studiero och delaktighet

Trygga elever lär sig bäst. Gott skolklimat, som präglas av trygghet och arbetsro bidrar till ökad närvaro. Det gör även goda relationer mellan elever, mellan elever och vuxna och mellan vuxna. Det är viktigt att elever är motiverade och känner delaktighet. Det ökar deras trivsel och därmed närvaron i skolan.

Exempel på vad som främjar trygghet och delaktighet

En dag fri från trakasserier och kränkande behandling i och utanför skolan
En känsla av att det är möjligt att lyckas i skolarbetet
Goda kamratrelationer och social kompetens
Att bli lyssnad på och att ha inflytande över sin skolvardag.

Skolan behöver arbeta systematiskt för att främja närvaro. I det arbetet är god lärmiljö ett tryggt skolklimat viktiga områden. Skolan behöver kartlägga sin verksamhet inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och vidta de åtgärder som behövs för att rätta till de delar som påverkar elevernas närvaro negativt. (Skolverket 2023)

Askersunds kommun som huvudman följer upp skolornas främjande, förebyggande och åtgärdande arbete genom:

Rapportering av frånvarostatistik samt analys och förslag på åtgärder till nämnd 2 ggr/år
Uppföljning av frånvaron med varje skolas rektor 3 ggr/år
Rektor analyserar läsårets närvaroarbete på skolan i kvalitetsrapport och huvudman gör en övergripande analys i kommunens kvalitetsrapport för alla skolor.

Analys av frånvaro och rapportering till nämnd

Varje termin rapporteras skolfrånvaron till nämnd där statistik hämtas från Infomentor och från E-tjänst för rapportering av oroande frånvaro till nämnd. Skolorna ska ha en fungerande rutin för att kontinuerligt analysera och tillsätta främjande, förebyggande och/eller åtgärdande insatser för att öka/bibehålla skolnärvaron. En aktuell analys lämnas skriftligt till utvecklingsledare på förvaltningskontoret inför nämnd i november och april.

Analysfrågor att besvara

- Hur ser ert resultat ut? *Jämför med tidigare år, jämför årskurser, klasser, stadier och ämnen, jämför pojkar och flickors frånvaro*
- Orsaker till resultatet? *Vilka orsaker till att frånvaron ser ut som den gör känner ni till?*
- Vilka nya insatser planeras efter analysen?
Dela in de i främjande, förebyggande och /eller åtgärdande

Förankring av planen

Planen för att främja närvaro ska upprättas årligen efter revidering och godkännande nämnd. Planen är gällande tills en ny beslutas. Planen ska vara publicerad på skolornas kommunikations plattform Infomentor och på intranätet. Vårdnadshavare ska informeras om planen vid läsårsstart i samband med föräldramöte och få påminnelse via Infomentor vid vårterminens start.

Genomförande

Rektorer i grundskolan och anpassade grundskolan ansvarar för att rutinerna som anges i nedan beskrivna rutin följs. Rektor ska anmäla när utredning av elevs oroande frånvaro startar **genom intern E-tjänst på Askersunds kommuns hemsida, logga in som personal. Nämnd tar del av informationen nästkommande sammanträde.**

Bilaga 1**Rutin vid frånvaro åk F-6****STEG 1****Vid första frånvarotillfället (del av dag eller heldag)**

- Efter ca 15 min ringer ansvarig lärare till vårdnadshavare om elev inte finns på plats vid skolstart.
- Undervisande lärare dokumenterar frånvaron i lärplattformen InfoMentor samma dag som frånvaron ägt rum. Mentor ansvarar för uppföljning av sina mentorselever i InfoMentor.

STEG 2**Vid upprepad frånvaro eller frånvaro som överstiger 10% den senaste månaden**

- Mentor tar kontakt med vårdnadshavare och bjuder in denne till skolan. En skriftlig kartläggning och samtal om vad skolan och vårdnadshavare kan hjälpa eleven med för att frånvaron inte ska upprepas genomförs. Eleven ska delta och mötet ska dokumenteras. En förtryckt mötesblankett finns som stöd. Rektor informeras om att möte kommer äga rum.
- Uppföljning sker inom två veckor (dokumentation sker med information till rektor).

STEG 3**Om upprepad ogiltig frånvaro/frekvent eller upprepad giltig frånvaro fortgår**

- Frånvaroutredning ska inledas i enlighet med 7 kap. 19 a §. När en frånvaroutredning inleds är rektorn skyldig att snarast anmälan in detta till huvudman, vilket görs **genom intern E-tjänst på Askersunds kommuns hemsida**. Anmälan redovisas som meddelande till nämnd.
- Om mentors uppföljning visar att frånvaro (giltig eller ogiltig) fortgår lyfter rektor vid samtycke skyndsamt ärendet i elevhälsoteam. Elevhälsoteamet avgör nästa steg tillsammans med mentor, exempelvis kontakt med någon av elevhälsans kompetenser, kontinuerliga avstämningar med mentor eller social kartläggning. Extra anpassningar som planeras för att eleven ska närvara i undervisningen dokumenteras i elevens IUP. Dokumentation sker i elevakt med information till rektor. **Rektor behöver ta ställning till om utredning av elevs behov av särskilt stöd bör inledas.**

STEG 4**Om upprepad ogiltig frånvaro/frekvent eller upprepad giltig frånvaro fortgår**

- Anmälan bör göras till socialtjänsten enl. 14 kap. 1§ Socialtjänstlagen.
- Skolan trappar upp insatserna som nämns i tidigare steg och tar kontakt med andra samhällsfunktioner.
- Kontakt med Familjecentralen uppmanas om kontakt inte redan är etablerad.
- Kontakt tas med förvaltningskontoret angående om det finns skäl till att förelägga elevens vårdnadshavare om vite.

Bilaga 2

Rutin vid frånvaro åk 7-9

STEG 1

Vid första frånvarotillfället (del av dag eller heldag)

- Undervisande lärare dokumenterar frånvaron i lärplattformen InfoMentor samma dag som frånvaron ägt rum. Vårdnadshavare informeras om ogiltig frånvaro via avisering.
- Undervisande lärare för samtal med eleven så nära frånvarotillfället som möjligt. Samtalet ska handla om hur skolan kan hjälpa eleven så att frånvaron inte upprepas.
- Mentor ansvarar för uppföljning av sina mentorselever i InfoMentor.

STEG 2

Vid upprepad frånvaro eller frånvaro **som överstiger 10% den senaste månaden**

- Mentor tar kontakt med vårdnadshavare och bjuder in denne till skolan. Samtal kring elevens frånvaro, en skriftlig kartläggning och samtal om vad skolan och vårdnadshavare kan hjälpa eleven med för att frånvaron inte ska upprepas genomförs. Eleven ska delta och mötet ska dokumenteras. En förtryckt mötesblankett finns som stöd. Rektor informeras om att möte kommer äga rum.
- Uppföljning sker inom två veckor (dokumentation sker med information till rektor).

STEG 3

Om upprepad ogiltig frånvaro/frekvent eller upprepad giltig frånvaro fortgår

- Frånvaroutredning ska inledas i enlighet med 7 kap. 19 a §. När en frånvaroutredning inleds är rektorn skyldig att snarast anmälan in detta till huvudman, vilket görs genom **intern E-tjänst på Askersunds kommuns hemsida. Anmälan redovisas som meddelande till nämnd.**
- Rektor ser till att eventuellt behov av särskilt stöd skyndsamt utreds med stöd av elevhälsan. Om eleven inte bedöms vara i behov av särskilt stöd ska extra anpassningar, som planeras för att eleven ska vara närvarande i undervisningen dokumenteras i elevens IUP. Vårdnadshavare erbjuds kontakt med Familjecentralen.

STEG 4

Om upprepad ogiltig frånvaro/frekvent eller upprepad giltig frånvaro fortgår

- Anmälan bör göras till socialtjänsten enl. 14 kap. 1 § Socialtjänstlagen.
- Skolan trappar upp insatserna som nämns i tidigare steg och tar kontakt med andra samhällsfunktioner.
- Kontakt med Familjecentralen uppmanas om kontakt inte redan är etablerad.
- Kontakt tas med förvaltningskontoret angående om det finns skäl till att förelägga elevens vårdnadshavare om vite.

Bilaga 3

Inför mentors möte steg 2 vid frånvaro

- Informera eleven om att eleven nått steg 2 i skolans rutin för ökad närvaro och att vårdnadshavarna kommer att kontaktas
- Se ut två olika tider i din kalender som passar dig innan du ringer vårdnadshavaren Passar inte den första kanske den andra passar
- När du ringer vårdnadshavare, fråga om det är lämplig tidpunkt att tala
- Tala om syftet med mötet och att det kommer att ta ca 20 minuter
- Vid gemensam vårdnad ska båda vårdnadshavarna bjudas in
- Använd ett språk som elev och vårdnadshavare förstår. Att tänka på under mötet

Mötet

- Välkomna vårdnadshavarna till det här viktiga samtalet om ”ert barns fortsatta skolgång”
- Förklara kort om åtgärdstrappan vid frånvaro (ha med en kopia av den att utgå ifrån)
- Poängtera att skolans rutin syftar till att stötta eleven för att eleven ska lyckas med sin skolgång
- Lyssna aktivt, visa engagemang, ställ öppna frågor (ex frågor som börjar med hur, när, var, vad, vilka, berätta), istället för slutna frågor (ex som börjar med tycker du, vill du, tror du). Det sämsta man kan göra i möten är att kritisera, gå till motattack eller total reträtt – tänk på att ett bra samarbete med hemmet har stor betydelse för att lyckas vända frånvaro till skolnärvaro. Relationen till vårdnadshavarna är av största vikt.
- Fyll i mötesblanketten tillsammans
- Skiljs i samförstånd

Bilaga 4

Mötesblankett steg 2 vid frånvaro

Elev: _____

Klass: _____

Vårdnadshavare: _____

Datum och ämne för oanmäld frånvaro: _____

Hur kommer det sig att du var borta från lektionerna? _____

Hur kan vi hjälpas åt för att du ska ha full närvaro? Vad behöver förändras?

Elev: _____

Vårdnadshavare: _____

Mentor: _____

Viktigt att veta/lägga

till: _____

Uppföljning via telefon/träff om ca 2 veckor, den /

Vi har träffats idag

Elev: _____

Vårdnadshavare: _____

Mentor: _____

Uppföljning steg 2 vid frånvaro

De överenskommelser som gjordes den / har fullföljts. JA NEJ

Frånvaron enligt Infomentor har minskat och är nu %.

De överenskommelser som gjordes den / har ej fullföljts. Mentors bedömning är att: _____

Frånvaron har enligt Infomentor ej minskat och är nu % därmed är detta en anmälan till rektor.

Vårdnadshavare samtycker till träff och samverkan med Familjecentralen JA NEJ